

รธน. มาตรา ๒๙๕ วรรคสาม มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๓๐๙ พ.ร.บ. ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ประกาศ คปค. ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ข้อ ๓

ในระหว่างการพิจารณาคดีนี้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และมาตรา ๒๙๕ วรรคสาม บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังคงใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีการตราขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๙ กำหนดว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา หากไม่ดำเนินการดังกล่าว เป็นเหตุให้สั่งยุบพรรคการเมืองนั้นได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง และเหตุตามมาตรา ๒๙ มีลักษณะเป็นการกระทำที่ไม่มีความร้ายแรงหรือเป็นภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ถึงขนาดจะต้องสั่งให้มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต่างจากเหตุของการขอให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๖ ที่มีลักษณะเป็นการกระทำที่มีความร้ายแรงหรือเป็นภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่อาจนำประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ข้อ ๓ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๙ ให้มีผลใช้ต่อไป มาใช้บังคับกับกรณีตามมาตรา ๒๙ ได้ ไม่ว่าจะมีการร้องขอให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคหรือไม่ก็ตาม

คดีนี้ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กฎหมายกำหนด พรรคผู้ถูกร้องดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองเพียง ๑ สาขา เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙ อันเป็นเหตุให้สั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ย่อโดย นางบุศรา เทียนดี
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นายสุภัทร แสงประดับ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นางศรัณยา วีระกรพานิช
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๓

นางสาวร่มปรางค์ สวมประคำ
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

หมายเหตุ

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๖/๒๕๕๐ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน